

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

02 februarie 2022

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Timofti Vladimir

Judecători – Plămădeală Ghenadie, Cobzac Elena

a examinat admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către procurorul în Procuratura UTA Găgăuzia, Oficiul Central, Sîrbu Lilia, prin care solicită casarea deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 21 iunie 2021, în cauza penală privindu-l pe

Oglindă Gheorghe XXXXX, născut la XXXXX, originar și domiciliat în raionul XXXXX.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. 17.12.2019 – 04.03.2021 (prima instanță);
2. 31.03.2021 – 21.06.2021 (instanța de apel);
3. 17.09.2021 – 02.02.2022 (instanța de recurs ordinar).

Asupra admisibilității în principiu a recursului ordinar în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Cimișlia (sediul Leova) din 04 martie 2021, Oglindă Gheorghe a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 27, 171 alin. (1) Cod penal la 3 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

În temeiul art. 90 Cod penal, executarea pedepsei cu închisoare a fost suspendată condiționat pentru o perioadă de probațiune de 2 ani.

Acțiunea civilă înaintată de către Țurcanu Parascovia a fost admisă parțial, cu dispunerea încăsării de la Oglindă Gheorghe în beneficiul acesteia a prejudiciul material în sumă de 2 720,03 lei, a cheltuielilor de judecată sub formă de cheltuieli de transport în sumă de 400,77 lei, a cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 5000 lei și a prejudiciul moral în sumă de 30 000 lei, în total suma de 38 120,80 lei

S-a dispus încasarea de la Oglindă Gheorghe în beneficiul statului a cheltuielilor judiciare în sumă de 128 lei.

1.1. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că Oglindă Gheorghe, la data de 06 octombrie 2019, aproximativ la orele 18:00, aflându-se în sat. Covurlui, r-nul Leova, fiind în stare de ebrietate alcoolică, a ademenit-o pe cet. Țurcan Parascovia, în remorca motocultorului sub pretextul de a o duce până acasă la ea, în continuarea acțiunilor sale criminale, Oglindă Gheorghe, urmărind scopul

de a întreține un raport sexual forțat, a dus victima în afara satului Covurlui, într-un loc dosit și prin constrângere fizică, manifestată prin aplicare de lovituri, peste diferite părți ale corpului, contrar voinței ei, a încercat să întrețină cu ea un raport sexual, dar din cauza că Țurcanu Parascovia a opus rezistență și l-a îmbrâncit, lovindu-l cu picioarele, Oglindă Gheorghe nu și-a dus intenția până la capăt, cauzându-i părții vătămate, conform raportului de expertiză medico-legală nr. 480 din 11 octombrie 2019, excoriații, echimoze pe față, plagă contuză a buzei superioare, echimoze pe membrele superioare, multiple excoriații liniare și semilunare pe membrele inferioare și se caracterizează ca leziuni corporale ușoare.

Acțiunile inculpatului Oglindă Gheorghe au fost încadrate de către prima instanță în baza art. 27, 171 alin. (1) Cod penal, ca tentativa de violul, adică raportul sexual săvârșit prin constrângere fizică a persoanei, care din cauze independente de voința făptuitorului, nu și-a produs efectul.

2. Sentința primei instanțe a fost atacată cu apel de către procuror, prin care a solicitat casarea acesteia în partea stabilirii pedepsei, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care inculpatul să fie condamnat pentru infracțiunea comisă la o pedeapsă de 3 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, invocând motivul blândeței pedepsei, or, în accepțiunea sa, doar stabilirea unei pedepse cu închisoare va atinge scopul pedepsei penale.

2.1. În apelul declarat de către avocatul Șcheau Igor în numele inculpatului Oglindă Gheorghe, s-a solicitat casarea integrală a sentinței primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care Oglindă Gheorghe să fie achitat de comiterea infracțiunii incriminate din motivul lipsei faptului infracțiunii în acțiunile acestuia, cu respingerea acțiunii civile în procesul penal înaintată de către partea vătămată.

Apărarea, în motivarea apelului declarat a menționat că prima instanță în mod pripit a ajuns la concluzia că vinovăția inculpatului pentru infracțiunea incriminată ar fi fost probată dincolo de orice dubiu rezonabil, fiind admisă, ca rezultat, eronat acțiunea civilă în procesul penal înaintată de către partea vătămată.

În continuare, apelantul invocă că în susținerea acuzației penale aduse, partea acuzării a prezentat în esență doar declarațiile părții vătămate, care se pretinde că ar corobora cu probele cu caracter medico-legal din speță, însă, în esență, acuzarea nu a reușit de a proba, dincolo de orice dubiu rezonabil, existența faptului infracțiunii în cazul inculpatului.

Astfel, a concluzionat apărarea că explicațiile oferite de partea vătămată sunt lovite de contradicții care însă nu au fost elucidate de către partea acuzării, prin acumularea și administrarea de probe necesare. Deși invocă faptul că în privința sa ar fi fost aplicată violența fizică, iar acest aspect se pretinde că ar fi fost probat prin raportul de expertiză medico-legală, totuși este relevant faptul că raportul de expertiză medico-legală din 11 octombrie 2019 a fost întocmit în condițiile în care însuși spectrul de întrebări propuse spre soluționare medicului-legist în contextul raportului de expertiză medico-legală vizată este incomplet, bazat doar pe aprecierea subiectivă a organului de urmărire penală, fără a elucida deplin aspectele legate de mecanismul formării pretinselor leziuni corporale prezente la victimă și anume: dacă leziunile corporale vizate puteau apărea în rezultatul căderii de la înălțimea propriului corp, prin automutilare etc. Or, sub aspect medico-legal în speță a fost

admisă neelucidarea deplină a circumstanțelor cauzei, din perspectivă medico-legală.

Suplimentar, apelantul a susținut că, anterior, între inculpat și familia părții vătămate au existat conflicte, cu soțul acesteia, și partea vătămată a depus împotriva lui o plângere care nu corespunde realității.

A mai susținut că expertiza ce s-a efectuat în cadrul dosarului vizat nu a răspuns la mai multe întrebări legate de portretul psihologic a inculpatului cât și a victimei, iar efectuarea confruntărilor nu este suficientă pentru a elucida și exclude dubiile în probatoriul cauzei penale. Chiar și în fața primei instanțe se atestă situația de fapt în care avem două versiuni (una expusă de victimă iar alta de inculpat) care se exclud reciproc, caz în care aceste divergențe urmau a fi elucidate pe deplin.

Subsecvent, a ținut să sublinieze divergențele din declarațiile martorilor acuzării - Țurcan Serghei și Arnaut Natalia, or, pentru a elucida neclaritățile apărute, la caz, urmau a fi audiați inclusiv martorii Pojar Gheorghe și Pojar Vasile.

La fel, atrage atenția asupra unor circumstanțe ale prezentei cauze penale, care consideră că au fost ignorate de către prima instanță.

3. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 21 iunie 2021 au fost respinse, ca nefondate apelurile declarate, cu menținerea sentinței primei instanțe.

3.1. Pentru a decide astfel, instanța de apel a constatat că prima instanță, cercetând în cumul probele administrate în ședința de judecată prin prisma admisibilității, pertinentei și concludenței, utilității și veridicității, a stabilit o corectă situație de fapt, dând faptelor reținute în sarcina inculpatului Oglindă Gheorghe încadrarea juridică corespunzătoare, conform prevederilor art. 27, 171 alin. (1) Cod penal.

Concomitent, instanța de apel, în urma demersului părții apărării, a reluat cercetarea judecătorească și a cercetat suplimentar probele examinate în prima instanță, și anume: procesul-verbal de sesizare despre săvârșirea sau pregătirea pentru săvârșirea infracțiunii din 06 octombrie 2019; trimiterea-extras pe numele cet. Țurcanu Parascovia prin conținutul căruia s-au descris leziunile depistate la aceasta; raportul de expertiză judiciară nr. 201922P0480 din 11 octombrie 2019; procesul-verbal de confruntare din 08 noiembrie 2019, care s-a petrecut între inculpatul Oglindă Gheorghe și partea vătămată Țurcanu Parascovia; declarațiile părții vătămate Țurcanu Parascovia; declarațiile martorilor Arnaut Natalia, Țurcanu Serghei, Țurcanu Efimia.

Cât privește suspiciunea apărării asupra raportului de expertiză medico-legală și anume asupra faptului că, spectrul de întrebări propuse spre soluționare medicului-legist este incomplet, instanța de apel a constatat că sunt nefondate, or, în urma efectuării acesteia, s-a dat răspuns la întrebări în modul corespunzător, ceea ce contrazice alegațiile părții apărării în interesele inculpatului.

Subsecvent, instanța de apel a indicat că reieșind din învinuirea înaintată, declarațiile părților prezente în proces și din înscrisurile anexate la materialele cauzei, vina inculpatului Oglindă Gheorghe de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 27, 171 alin. (1) Cod penal, s-a stabilit în timpul urmăririi penale, examinării dosarului de prima instanță, precum și în cadrul examinării apelului, fiind dovedită prin probele anexate la materialele cauzei, care au fost cercetate atât în prima

instanță, cât și în instanța de apel, faptele lui conținând în întregime semnele calificative ale infracțiunii incriminate.

Referitor la apelul declarat de către partea acuzării, instanța de apel a conchis asupra motivării ample și temeinice cu privire la procesul de evaluare și apreciere a probelor prezentate de părți în raport cu faptele reținute în sarcina inculpatului Oglindă Gheorghe, cât și la partea individualizării pedepsei aplicate inculpatului în cauză, astfel toate acestea fiind în corespundere cu exigențele art. 6 CEDO.

4. Legalitatea și temeinicia deciziei instanței de apel este contestată cu recurs ordinar de către procuror, prin care, invocându-se temeiurile de recurs prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală, se solicită casarea acesteia, cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel, în alt complet de judecată, din motiv că instanța de apel eronat a ajuns la concluzia că corectarea și reeducarea inculpatului este posibilă fără izolarea acestuia de societate și a menținut aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal.

Subsidiar, relatează că instanța de apel, menținând aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal de către prima instanță, nu a ținut cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, inculpatul nu a întreprins nici o acțiune pentru a acorda ajutor părții vătămate, nu și-a cerut scuze, și nu a reparat prejudiciul cauzat, or, în urma comiterii infracțiunii, părții vătămate i-au fost cauzate atât dureri fizice, cât și psihice.

5. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide că acesta este inadmisibil, fiind vădit neîntemeiat din următoarele considerente.

În speță se constată că recurentul s-a conformat prevederilor art. 422 Cod de procedură penală și a declarat recursul ordinar în termen.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că recursul declarat este vădit neîntemeiat.

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent. Or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

La caz, se reține că recurentul invocă temeiurile de recurs prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală, care stabilesc, că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazurile, când: 6) *instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței;* 10) *s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.*

Pornind de la analiza cererii de recurs declarată de către procuror, Colegiul penal constată că, în esență, titularul acesteia critică decizia instanței de apel sub

aspectul *menținerii aplicării prevederilor art. 90 Cod penal în privința inculpatului Oglindă Gheorghe*, recunoscut vinovat și condamnat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 27, 171 alin. (1) Cod penal, or, „*instanța de apel, menținând aplicarea de către prima instanță a prevederilor art. 90 Cod penal, nu a ținut cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, inculpatul nu a întreprins nici o acțiune pentru a acorda ajutor părții vătămate, nu și-a cerut scuze, și nu a reparat prejudiciul cauzat, or, în urma comiterii infracțiunii, părții vătămate i-au fost cauzate atât dureri fizice, cât și psihice*”.

Verificând legalitatea hotărârii atacate sub acest aspect, Colegiul penal reține că argumentele invocate în cererea de recurs nu s-au confirmat în urma cercetării materialelor cauzei și în contextul ce urmează va puncta raționamentele care au stat la baza respingerii acestora.

În susținerea celor expuse, Colegiul penal subliniază că prin criteriile generale de individualizare a pedepsei se înțeleg cerințele (regulile) stabilite de lege, de care este obligată să se conducă instanța de judecată la aplicarea fiecărei pedepse, pentru fiecare persoană vinovată în parte. Legea penală acordă instanței de judecată o posibilitate largă de aplicare în practică a principiului individualizării răspunderii penale și a pedepsei penale, ținând cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care agravează sau atenuază răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Parcurgerea acestor considerente relevă că, persoanei declarate vinovate, trebuie să i se aplice o pedeapsă echitabilă, în limitele sancțiunii articolului în baza căruia persoana se declară vinovată.

Potrivit prevederilor art. 61 Cod penal, pedeapsa penală este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului, și respectiv la rândul său are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea ultimului, cât și a altor persoane.

Totodată, conform prevederilor art. 75 Cod penal, persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială a Codului penal în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a acestuia. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei, care atenuază ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Subsidiar, Colegiul penal notează că categoriile pedepselor aplicate persoanelor fizice sunt expuse în Codul penal într-o anumită consecutivitate: de la cea mai blândă - amendă, până la cea mai aspră - detențiune pe viață.

În conformitate cu criteriile generale de individualizare a pedepsei, o pedeapsă mai aspră, din numărul celor alternative, prevăzute pentru săvârșirea infracțiunii, se stabilește numai în cazul în care o pedeapsă mai blândă, din numărul celor menționate, nu va asigura atingerea scopului pedepsei.

Respectiv, doar instanța de judecată este în măsură să înfăptuiască acțiunea de

individualizare a pedepsei pentru infractorul care a săvârșit o infracțiune, având deplina libertate de acțiune în vederea realizării operațiunii respective, ținând seama de regulile și principiile prevăzute de Codul penal, la stabilirea felului, duratei ori a cuantumului pedepsei.

Raportând la caz cele consemnate supra, Colegiul penal reține că instanța de apel corect a statuat asupra faptului că, prima instanță a acordat deplină eficiență prevederilor art. 61, 75 Cod penal și corect a ajuns la concluzia privind stabilirea inculpatului Oglindă Gheorghe, pentru infracțiunea comisă, a unei pedepse sub formă de închisoare, cu suspendarea condiționată a executării acesteia, pe o perioadă de probațiune de 2 ani, pedeapsa fiind în limitele prevederilor legale, or temei de agravare a pedepsei, în aspectul propus de procuror, nu a fost stabilit.

Subsecvent, Colegiul penal ține să sublinieze că criticile înaintate de către acuzare în prezentul recurs privind blândețea pedepsei stabilite inculpatului Oglindă Gheorghe, au fost menționate, inclusiv, în apelul procurorului declarat la 18 martie 2021 (f.d. 171—174, Vol. I), asupra cărora instanța de apel s-a expus detaliat (f.d. 135-135 verso, Vol. II), și anume, *”instanța de apel consideră că, soluția adoptată de către prima instanță își va atinge scopul de corectare și reeducare a inculpatului Oglindă Gheorghe, pedeapsa aplicată, va duce la conștientizarea de către inculpat a celor comise, cu atragerea unor concluzii corecte ce țin de comportamentul acestuia pe viitor...”*

Totodată, la stabilirea categoriei și termenului pedepsei, Colegiul judiciar atestă că instanța de fond corect a reținut și a interpretat prevederile art. art. 7, 75 Cod penal, faptul că inculpatul a comis o tentativă de infracțiune mai puțin gravă, de personalitatea lui Oglindă Gheorghe, care se caracterizează pozitiv la locul de trai, nu are antecedente penale, nu se află la evidența medicului narcolog sau psihiatru și nu deține grade de dizabilitate”.

În acest context, Colegiul penal reiterează că argumentul recurentului, precum că *”instanțele de fond, în motivarea soluțiilor în latura stabilirii măsurii de pedeapsă, nu au ținut cont, inclusiv, de prevederile art. 75 Cod penal”*, urmează a fi respins ca nefondat, or acestea constituie o interpretare subiectivă a circumstanțelor cauzei de către recurent, întrucât instanța de apel în decizia sa corect a constatat că nu este rațional ca inculpatul Oglindă Gheorghe să execute real pedeapsa închisorii, motiv din care a menținut sentința primei instanțe, prin care în privința acestuia s-au aplicat prevederile art. 90 Cod penal și just a reținut că pedeapsa stabilită inculpatului este echitabilă faptei infracționale săvârșite, în corespundere cu circumstanțele cauzei, normele legale și va atinge scopul de corectare și reeducare a inculpatului.

Relevant, instanța de recurs ordinar consideră a se menționa, inclusiv, faptul că potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată al instanței de apel din 21 iunie 2021 (f.d. 222 verso, Vol. I), avocatul Moraru Daniela în numele părții vătămate, Țurcanu Parascovia, în cadrul dezbaterilor judiciare, a solicitat, printre altele, *menținerea sentinței primei instanțe*, fapt ce denotă acceptarea soluției de aplicare în privința inculpatului a prevederilor 90 Cod penal, atât de către partea vătămată, cât și de către reprezentantul acesteia.

În aserțiunea dată, Colegiul penal consideră că instanțele de fond au concluzionat just că inculpatul urmează să-și ispășească pedeapsa fără privarea de

libertate, iar în perioada de probațiune de 2 ani urmează să manifeste un comportament exemplar, să nu săvârșească alte infracțiuni și prin comportare exemplară și muncă cinstită, să îndreptățească încrederea ce i s-a acordat.

Prin urmare, se atestă că instanța de apel corect a adoptat soluția în cauză, or, totodată s-a pus în balanță și faptul că executarea reală a pedepsei cu închisoarea, precum și o pedeapsă prea aspră generează apariția unor sentimente de nedreptate, jignire, înrăire și de neîncredere în lege, fapt ce, în circumstanțele particulare ale speței deferită judecării poate duce la consecințe contrare scopului urmărit de legea penală.

Astfel, motivarea deciziei instanței de apel, în care s-a expus argumentat pe chestiunile esențiale supuse atenției sale, descrisă și la pct. 3., 3.1. al prezentei decizii, în virtutea corectitudinii acesteia și pentru a evita repetări inutile, se acceptă și se însușește de instanța de recurs ordinar, fapt ce vine în corespundere cu jurisprudența CtEDO, care în pct. 37 a hotărârii sale în cauza Albert vs. România din 16.02.2010, statuează că art. 6 §1 din CEDO, deși obligă instanțele să își motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (Van de Hurk vs Olanda, 19 aprilie 1994, pct. 61), cu toate acestea noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să fi examinat chestiunile esențiale supuse atenției sale.

Pe cale de consecință, având în vedere cele expuse supra, Colegiul penal indică că nu a constatat prezența erorilor de drept invocate de recurent ce ar fi afectat hotărârea atacată sub aspectul contestat, deoarece soluția adoptată de către instanța de apel este legală și întemeiată, iar recursul ordinar declarat este inadmisibil, fiind vădit neîntemeiat.

6. Conducându-se de prevederile art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către procurorul în Procuratura UTA Găgăuzia, Oficiul Central, Sîrbu Lilia, împotriva deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 21 iunie 2021, în cauza penală privindu-l pe **Oglindă Gheorghe XXXXX**, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la **03 martie 2022**.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Plămădeală Ghenadie

Cobzac Elena